Evropska inicijativa za demokratiju i ljudska prava

LOKALNI AKCIONI PLAN

ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OPŠTINI MAJDANPEK 2012-2016

Projekat finansira Evropska unija

Projekat realizuje UG „Resurs centar“

LOKALNI AKCIONI PLAN

ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

U OPŠTINI MAJDANPEK

2012-2016

LOKALNI AKCIONI PLAN

ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

U OPŠTINI MAJDANPEK , 2012-2016

Izradu ove publikacije omogućila je Evropska unija iz programa Evropska inicijativa za demokratiju i ljudska prava u okviru projekta „Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja žena i rodne ravnopravnosti u opštini Majdanpek“ koji sprovodi udruženje građana Resurs centar.

Stavovi izneti u ovoj publikaciji stavovi su udruženja građana Resurs centar i ni na koji način ne predstavljaju stavove Evropske unije ili bilo kog od njenih zvaničnih tela.

Copyright©Resurs centar Majdanpek 2011.

Izdavač:
Resurs centar Majdanpek
Trg oslobođenja 19
19250 Majdanpek, Srbija
Tel/Fax: ++381 30 581 155
e-mail: office@resurscentar.rs
web site: www.resurscentar.rs

SADRŽAJ

UVOD....7

POLAZNE OSNOVE....9

Praćenje, evaluacija i izveštavanje....10
Definisanje procesa praćenja....10
Sistem evaluacije....11
Izveštavanje....11
CILJEVI AKCIONOG PLANA ZA RODNU RAVNOPRAVNOST OPŠTINE MAJDANPEK....13

I. POBOLJŠANJE EKONOMSKOG POLOŽAJA ŽENA I OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI....15

II. POBOLJŠANJE ZDRAVLJA ŽENA I UNAPREĐIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U ZDRAVSTVENOJ POLITICI....21

III. OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OBRAZOVANJU....24

IV. PREVENCIJA I SUZBIJANJE SVIH VIDOVA NASILJA NAD ŽENAMA I OBEZBEĐIVANJE SVEOBUHVATNOG SISTEMA ZAŠTITE ZA ŽENE ŽRTVE NASILJA....27

V. POVEĆANJE UČEŠĆA ŽENA U PROCESIMA ODLUČIVANJA I OSTVARIVANJE RAVNOPRAVNOSTI POLOVA....29

LOKALNI AKCIONI PLAN ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OPŠTINI MAJDANPEK 2012-2016....35

UVOD

Skupština opštine Majdanpek na sednici održanoj 22.12.2011.godine, na osnovu člana 32.Zakona o lokalnoj samoupravi („Sl. glasnik RC“, broj 107/09) kao i člana 39. Statuta opštine Majdanpek (Sl.list opštine Majdanpek“, broj 7/08), donela je Odluku o utvrđivanju Lokalnog akcionog plana za unapređenje rodne ravnopravnosti žena u opštini Majdanpek, (u daljem tekstu Akcioni plan), kao prvi korak ka poboljšanju položaja žena i uvođenju rodne ravnopravnosti („Službeni list opštine Majdanpek“, br. 17/2011).

Polazeći od osnovnog zadatka Nacionalne strategije za poboljšanje položaja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti u Republici Srbiji - da pruži mogućnosti koje će obezbediti izradu sistemskih, institucionalnih i razvojnih rešenja za ostvarivanje politike jednakih mogućnosti u različitim aspektima života žena i muškaraca, pripremljen je Akcioni plan za njeno sprovođenje u opštini Majdanpek u skladu sa problemima i potrebama žena u opštini Majdanpek[1].

Akcionim planom za unapređenje rodne ravnopravnosti žena u opštini Majdanpek utvrđuju se aktivnosti koje će se ostvarivati u periodu od 2012. do 2016. godine. Detaljno planiranje aktivnosti i izvora finansiranja za sprovođenje aktivnosti izvršeno je za pet prioritetnih oblasti identifikovanih od strane radne grupe za izradu Akcionog plana.

Akcionim planom su precizno definisane uloge i odgovornosti nosilaca realizacije, kao i institucionalni mehanizmi koji treba da omoguće postizanje planiranih rezultata, a samim tim i ostvarivanja opštih strateških ciljeva.

Za svaki specifičan cilj u skladu sa Nacionalnom Strategijom, definisane su aktivnosti, očekivani rezultati ostvarivanja predloženih aktivnosti i indikatori (kvalitativni i kvantitativni) na osnovu kojih će se pratiti sprovođenje Akcionog plana i meriti postignuti rezultati.

Akcioni plan je usaglašen sa relevantnim strateškim dokumentima koje je donela Skupština opštine Majdanpek i Vlada R.Srbije, i to: Strategijom razvoja opštine Majdanpek, Strategijom za socijalnu politiku opštine Majdanpek, Lokalnim akcionim planom za mlade, Nacionalnom strategijom Srbije za pristupanje EU, Strategijom za smanjenje siromaštva, Milenijumskim ciljevima, Nacionalnom strategijom za mlade, Strategijom razvoja stručnog obrazovanja u Republici Srbiji, Strategijom razvoja obrazovanja odraslih u Republici Srbiji, Nacionalnom strategijom za prevenciju i zaštitu dece od nasilja, Strategijom razvoja socijalne zaštite u Republici Srbiji i Nacionalnom strategijom održivog razvoja za period od 2009. do 2017. godine. Akcioni plan je usaglašen i sa akcionim planovima koji prate realizaciju usvojenih strategija.

U definisanju i izradi Akcionog plana uključeni su socijalni partneri kao i sve relevantne organizacije, udruženja i drugi akteri, kako bi se različitim pristupima omogućilo svestrano sagledavanje i prilikom realizacije planiranih programa i mera ostvarili rezultati sa dodatnom vrednošću.

[1] *Izveštaj o problemima i potrebama žena u opštini Majdanpek, 2011. Resurs centar*

Podršku u izradi Akcionog plana pružili su članovi *Platforme za rodnu ravnopravnost* koju čine:

1. Komisija za ravnopravnost polova
2. Centar za socijalni rad-Majdanpek
3. Nacionalna služba za zapošljavanje
4. Savez samostalnih sindikata Srbije opštine Majdanpek, Kladovo i Negotin
5. Sekcija žena SSSO Majdanpek, Kladovo i Negotin
6. Nezavisni sindikat policije
7. GS UPIP Nezavisnost-odbor pravosuđa
8. Sindikalna organizacija „IPM Zlatara Majdanpek“
9. Sindikat Nezavisnost RBM
10. Sindikalna organizacija JP za građevinsko zemljište i puteve
11. Udruženje građana sa hendikepom FREND
12. Omladinska zadruga KZM
13. Nansen Dijalog Centar Srbija
14. Resurs centar Majdanpek

Radnu grupu za izradu Akcionog plana za rodnu ravnopravnost u užem sastavu čine:

1. Marko Paunović -zamenik predsednice Komisije za rodnu ravnopravnost opštine Majdanpek
2. Vesna Pasko - Komisija za rodnu ravnopravnost
3. Ivana Izvonar - Komisija za rodnu ravnopravnost
4. Vesna Tričković - Centar za socijalni rad
5. Živorad Ristić- Nacionalna služba za zapošljavanje
6. Dejan Matejević - Savez samostalnih sindikata Srbije
7. Goran Bučanović - Policijska stanica Majdanpek
8. Staniša Stojanović-Sindikat Nezavisnost
9. Goran Stanojević- Granski sindikat uprave policije i pravosuđa „Nezavisnost“
10. Slađana Čarapić- JKP Komunalac Samostalni Sindikat
11. Snežana Jovanović-Sekcija žena SSS
12. Ivanka Nikolić- Sindikalna org. JP za građevinsko zemljište i puteve
13. Popović Nikola-Sindikalna org. Zlatara Majdanpek
14. Milica Čorković-Forum žena ODS Majdanpek
15. Dejan Škorić - UG Resurs centar Majdanpek
16. Sonja Jovanović - UG Resurs centar Majdanpek
17. Boris Ilijevski - UG Resurs centar Majdanpek

u periodu od 10.10. do 08.12.2011.god. izradila je predlog Lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost opštine Majdanpek.

POLAZNE OSNOVE

Akcioni plan za rodnu ravnopravnost zasniva se na preporukama i zaključcima za unapređenje položaja žena i rodne ravnopravnosti u opštini Majdanpek u skladu sa *Izveštajem o problemima i potrebama žena.*

Izveštaj o problemima i potrebama žena zasnovan je na podacima koji su dobijeni od opštinske uprave, javnih preduzeća, institucija i ustanova, mesnih zajednica, organizacija civilnog društva (radnički sindikati) kao i na osnovu analize podataka *Istraživanja o potrebama i prioritetima žena u opštini Majdanpek*, koje je sprovedeno od februra do maja 2011. godine u 12 seoskih i dve gradske mesne zajednice na teritoriji opštine Majdanpek.

Izveštaj je imao za cilj da pruži polaznu ocenu zastupljenosti žena i muškaraca na mestima odlučivanja u opštini Majdanpek i da pruži informacije o položaju žena, njihovim problemima i potrebama, kako bi se formulisale preporuke i konkretne mere kojim bi se doprinelo unapređenju rodne ravnopravnosti na mestima odlučivanja, unapređenju životnog standarda i uslova života žena, naročito u seoskim sredinama. Bio je to je prvi korak ka integrisanju perspektive rodne ravnopravnosti u lokalne politike a samim tim i strateškim pristupom rešavanju problema i potreba žena u opštini Majdanpek.

Na osnovu tog Izveštaja, radna grupa utvrdila je sledeće oblasti delovanja:

1. Poboljšanje ekonomskog položaja žena i ostvarivanje rodne ravnopravnosti
2. Poboljšanje zdravlja žena i unapređivanje rodne ravnopravnosti u zdravstvenoj politici
3. Ostvarivanje rodne ravnopravnosti u obrazovanju
4. Prevencija i suzbijanje svih vidova nasilja nad ženama i obezbeđivanje sveobuhvatnog sistema zaštite za žene žrtve nasilja
5. Povećanje učešća žena u procesima odlučivanja i ostvarivanje ravnopravnosti polova

Praćenje, evaluacija i izveštavanje

Sistem praćenja i evaluacije obuhvata sve faze i nivoe sprovođenja Akcionog plana i treba da obezbedi informacije o napretku i sprovođenju definisanih aktivnosti, kao i procenu uspešnosti ostvarenih ciljeva. Kroz obezbeđenje povratnih informacija ovaj sistem je osnov za unapređenje Akcionog plana i redefeinisanje pojedinih njegovih aktivnosti, donošenje odluka zasnovanih na činjenicama i podacima, uspostavljanje veze sa ostalim sistemima za praćenje i evaluaciju, koordinaciju svih koji učestvuju u ostvarenju Akcionog plana, kao i podelu odgovornosti za postizanje rezultata.

Osnov za praćenje i evaluaciju jeste Akcioni plan u kojem su definisani indikatori kao kvalitativni i kvantitativni pokazatelji za merenje i procenu ostvarenosti planiranih aktivnosti i ciljeva.

Predviđena izgradnja institucionog okvira obezbeđuje kapacitete na lokalnom nivou za praćenje, koordinaciju i upravljanje procesom implementacije. Zbog složenosti sprovođenja Akcionog plana i s obzirom da je ovo prvi akcioni plan iz oblasti rodne ravnopravnosti u opštini Majdanpek, neophodno je obezbediti saradnju svih partnera, koordinaciju i protok informacija.

Proces praćenja i evaluacije sprovodi se: prikupljanjem podataka, analizom (procenom) podataka, izveštavanjem i korišćenjem analize.

Definisanje procesa praćenja

Praćenje je trajna aktivnost na prikupljanju podataka i informacija neophodnih za merenje ostvarenja postavljenih ciljeva. Praćenje je instrument za unapređivanje ostvarenja Akcionog plana kroz procenu da li se planirane aktivnosti sprovode u skladu sa Akcionim planom i davanje povratnih informacija.

Osnov za praćenje sprovođenja aktivnosti i dostizanje planiranih rezultata i specifičnih ciljeva jeste sistem indikatora koji su definisani na nivou rezultata svakog pojedinačnog cilja, kao i na nivou svake pojedinačne aktivnosti.

Prilikom definisanja indikatora korišćene su preporuke evropskih eksperata za rodno senzitivne indikatore, kao i indikatori definisani Strategijom za socijalnu politiku opštine Majdanpek, Nacionalnom strategijom za rodnu ravnopravnost, Milenijumskim razvojnim ciljevima i Strategijom za smanjenje siromaštva, kao i postojeće baze podataka (Republički zavod za statistiku, DevInfo). Odgovornost za uspostavljanje celovitog i sveobuhvatnog sistema praćenja je na Komisiji za rodnu ravnopravnost opštine Majdanpek, dok će se samo praćenje realizovati u zavisnosti na kom nivou se realizuju aktivnosti kao i od nosilaca aktivnosti.

U zavisnosti od vrste i nivoa na kome se realizuju aktivnosti, Komisija za rodnu ravnopravnost, kao stalno telo Skupštine opštine Majdanpek, direktno će pratiti aktivnosti koje se ostvaruju na lokalnom nivou i za čije ostvarenje je nadležna.

Značajnu ulogu u procesu praćenja i prikupljanja podataka imaće Platforma za rodnu ravnopravnost, kao i druge organizacije za rodnu ravnopravnost i prava žena. Za uspešno ostvarivanje praćenja neophodno je uključivanje i svih ostalih partnera: opštinskih organa, organizacija i udruženja.

Sa početkom sprovođenja započinje i proces praćenja. Proces praćenja otpočinje utvrđivanjem početnog stanja. Praćenje će se realizovati u redovnim vremenskim intervalima u zavisnosti od vrste aktivnosti, kao i postavljenih rokova za njihovo sprovođenje.

Sistem evaluacije

Svrha evaluacije je da se objektivno vrednuju sve faze i aspekti sprovođenja Akcionog plana: efikasnost sprovođenja aktivnosti, uspešnost ostvarivanja opštih i pojedinačnih ciljeva kao i uticaj koji su oni imali na poboljšanje položaja žena i unapređenje rodne perspektive ali i na šire društvene tokove.

Evaluacija će se sprovoditi redovno - jednom godišnje i koristiće se različiti izvori podataka, a na osnovu definisanih indikatora u Akcionom planu. U zavisnosti od vrste indikatora, procenjuje se izvršenje planiranih aktivnosti, efekti ostvarenih aktivnosti, kao i institucionalne i zakonodavne mere.

Redovan izvor podataka je zvanična statistika, ali pored nje podatke prikupljaju, kroz sistem praćenja i izveštavanja, i organizacije i javne institucije koje realizuju aktivnosti. Takođe, podržaće se i razvoj alternativnih mreža za prikupljanje podataka, kao i pravljenje evidencije i umrežavanje lokalnih izvora podataka.

Preporuke i nalazi evaluacije koristiće se za unapređenje realizacije Akcionog plana i biće dostupan svim zainteresovanim stranama.

Izveštavanje

Uspostavljanje jedinstvenog sistema izveštavanja, kroz definisanje mehanizama, dinamike, oblika i načina izveštavanja je okosnica sistema praćenja i evaluacije. U tom smislu neophodno je standardizovati procedure izveštavanja, kao i formate izveštaja koji se podnose mesečno, kvartalno i godišnje. Za aktivnosti koje se budu ostvarivale projektno, sistem izveštavanja će takođe biti definisan.

Odeljenje za privredu, javne delatnosti i zajedničke poslove opštinske uprave opštine Majdanpek, podnosi godišnji izveštaj o rezultatima sprovođenja Strategije za socijalnu politiku Skupštini opštine Majdanpek. Izveštaj o realizaciji Akcionog plana za rodnu ravnopravnost sastavni je deo tog izveštaja. Izveštaj je javan i objavljuje se na zvaničnoj internet strani Opštine Majdanpek i internet stranicama članica Platforme i radne grupe za izradu Akcionog plana i biće dostupan široj javnosti.

CILJEVI AKCIONOG PLANA

ZA RODNU RAVNOPRAVNOST OPŠTINE MAJDANPEK

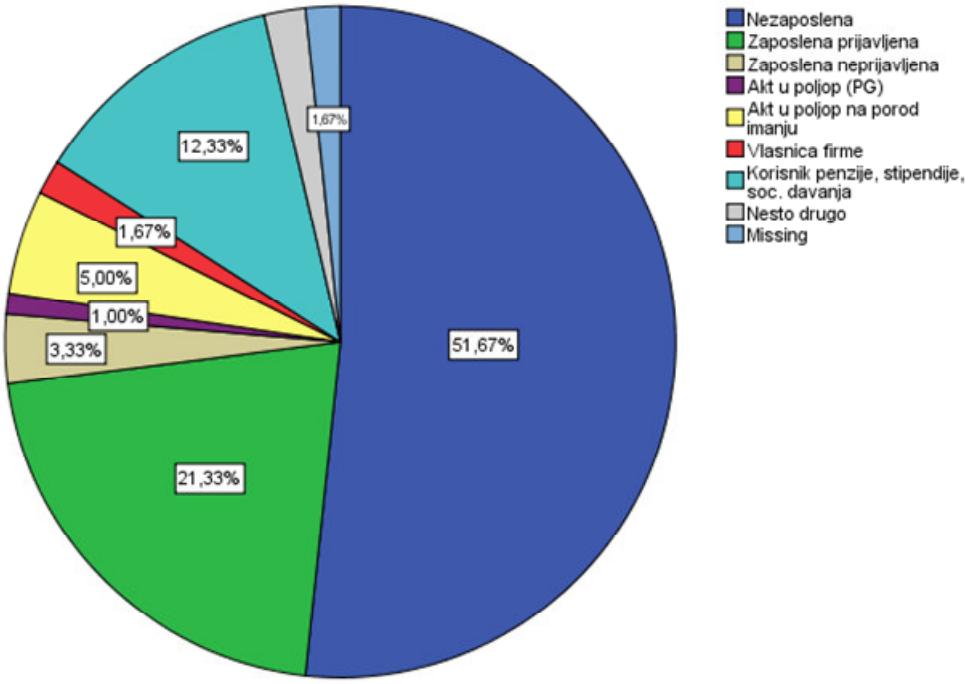
sa izvodom iz Izveštaja o problemima i potrebama žena
u opštini Majdanpek

I. POBOLJŠANJE EKONOMSKOG POLOŽAJA ŽENA I OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI

Radno svojinski status ispitanica

Istraživanje o problemima i potrebama žena pokazalo je da je najveći problem žena u opštini Majdanpek - nezaposlenost. Svaka druga žena u opštini Majdanpek je nezaposlena. Ovaj problem još je izraženiji u seoskim sredinama, gde 57% ispitanica nije zaposleno.

Samo 21,33% ispitanica zaposleno je i prijavljeno. Nizak stepen ekonomske samostalnosti žena pokazuje i broj onih koje su vlasnice firme - samo 1,67% i to uglavnom u seoskim sredinama

Radno svojinski status ispitanica	Učestalost	Procenat
Nezaposlena	155	51,7
Zaposlena prijavljena	64	21,3
Zaposlena neprijavljena	10	3,3
Aktivna u poljoprivredi na poljoprivrednom gazdinstvu	3	1,0
Aktivna u poljoprivredi na porodičnom imanju	15	5,0
Vlasnica firme	5	1,7
Korisnik penzije, stipendije, socijalnih davanja	37	12,3
Nešto drugo	6	2,0
Total	295	98,3
Bez odgovora	5	1,7
Ukupno	300	100,0

Ranije zaposlenje ispitanice

Jedna trećina ispitanica bila je zaposlena ranije. Uzroci gubitka posla pokazuju da je tranzicioni period u kojem se Srbija pa i opština Majdanpek nalaze, u mnogome uticao na otpuštanje žena usled zatvaranja firme ili privatizacije. Takođe, istraživanje pokazuje da je 5,7% žena napustilo posao iz porodičnih razloga, što može da ukaže na tradicionalnu ulogu žena kao figure koja se brine o porodici i kući.

	Učestalost	Procenat
Ne	124	41,3
Da	101	33,7
Ukupno	225	75,3
Bez odgovora	75	24,7

Odnos sredine ispitanice i želje za zaposlenjem ili bavljenjem sopstvenim/porodičnim biznisom

Želi da je zaposlena ili da ima sopstveni-porodični biznis	Sredina		Ukupno
	Gradska	Seoska	
Da je zaposlena	30	93	123
Da ima sopstveni/porodični biznis	18	55	73
Ne zna	18	64	82
Ukupno	66	212	278

Istovremeno, žene pokazuju spremnost i želju da se zaposle. 44% ispitanica iskazalo je takvu želju a značajan je podatak da žene iz seoskih sredina pokazuju spremnost za pokretanje sopstvenog ili porodičnog biznisa. Od ukupno 73 ispitanica (26%) koje žele da imaju sopstveni biznis, 75% je iz seoskih sredina.

Odnos sredine i aktivnosti za unapređenje ekonomskog statusa

Aktivnosti za unapređenje ekonomskog statusa	Sredina		Ukupno
	Gradska	Seoska	
Prekvalifikacija	3	10	13
Školovanje	26	29	55
Penzija	7	31	38
Otvaranje privatne radnje	12	44	56
Zasnivanje radnog odnosa	14	74	88
Drugo	0	3	3
Ukupno	62	191	253

Odnos sredine i spremnosti ispitanica za preduzimanje inicijative za samozapošljavanje

Inicijativa ispitanica za samozapošljavanje	Sredina		Ukupno
	Gradska	Seoska	
Da, kada bi postojali uslovi	39	114	153
Ne razmišljam o tome	31	107	138
Otvarala sam firmu pa sam je zatvorila	2	4	6
Ukupno	72	225	297

I pored toga što ispitanice pokazuju spremnost da se zaposle ili same pokrenu svoj biznis, one istovremeno konstatuju da ne postoje uslovi za to. Ovakvo mišljenje imaju naročito žene iz seoskih sredina.

Preko 50% ispitanica kaže da bi preduzelo korake za otvaranje privatne firme kada bi za to postojali uslovi. 75% ispitanica koje imaju takav stav dolaze iz seoskih sredina.

Ovaj podatak istovremeno pokazuje i potrebu za boljom informisanošću žena iz seoskih sredina o pravima i obavezama pravnih lica, tržišnoj ekonomiji i mogućnostima/ograničenjima za razvoj malih i srednjih preduzeća.

Izvori prihoda domaćinstva/porodične zajednice ispitanice

Izvori prihoda	Osnovni izvor prihoda		Dodatni izvor prihoda	
	Učestalost	Procenat	Učestalost	Procenat
Suprugov prihod	92	30,7	-	-
Prihod od poljopriv.	22	7,3	8	2,7
Roditelji	42	14,0	1	0,3
Rad na crno	6	2,0	5	1,7
Siva ekonomija	2	0,7	2	0,7
Rentiranje	1	0,3	-	-
Socijalna davanja	45	15,0	13	4,3
Total	210	70,0	29	9,7
Bez odgovora	90	30,0	271	90,3
Ukupno	300	100,0	300	100,0

Kada su u pitanju izvori prihoda domaćinstva, odnosno porodične zajednice ispitanice, 85% dobijenih odgovora pokazuje da je osnovni izvor prihoda suprogov prihod, roditelji ili socijalna davanja.

Ostatak prihoda dolazi od poljoprivrede, rada „na crno“, sive ekonomije i rentiranja.

Skoro svako treće domaćinstvo (30,7%) živi od suprugovog prihoda. Kao dodatni prihod, ispitanice navode socijalna davanja, prihod od poljoprivrede i rad „na crno“.

Odnos ličnih primanja ispitanice i ukupnih primanja domaćinstva

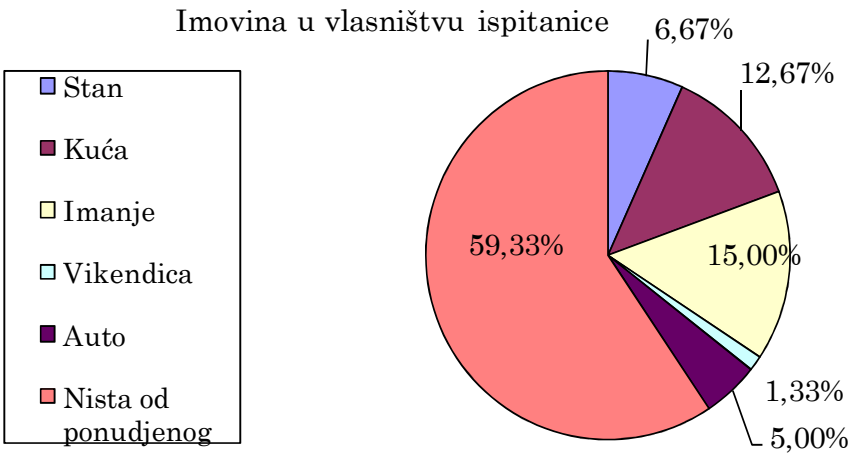
	Lični prihod		**Ukupni prihod**	
	Učestalost	Procenat	Učestalost	Procenat
0	160	53,3	3	1
-10.000	38	12,7	48	16
10.001-20.000	67	22,3	67	22,33
20.001-30.000	18	6,0	67	22,33
30.001–40.000	16	5,3	46	15,33
40.001-50.000	1	0,3	32	10,67
50.001-75.000	-	-	16	5,33
75.001-100.000	-	-	10	3,33
100.001 +	-	-	9	3
Nema odgovora			2	0,67
Ukupno	300	100,0	300	100,0

Najveći procenat ispitanica (53,3%) nema sopstveni prihod i oslanja se na suprugov prihod, prihod roditelja (ukoliko nisu u braku) i socijalna davanja.

Ako se ovome doda procenat ispitanica koje ostvaruju prihod do 20.000 dinara, dobija se procenat od čak 88,83%.

Imovinski status ispitanica

Imovina u vlasništvu ispitanice	Učestalost	Procenat
Stan	20	6,67
Kuća	38	12,67
Imanje	45	15
Vikendica	4	1,33
Auto	15	5
Ništa od ponuđenog	178	59,33
Ukupno	300	100,0

Na pitanje šta poseduju od imovine u svom vlasništvu ili suvlasništvu, najveći procenat ispitanica odgovorilo je da ne poseduje ništa od ponuđenog.

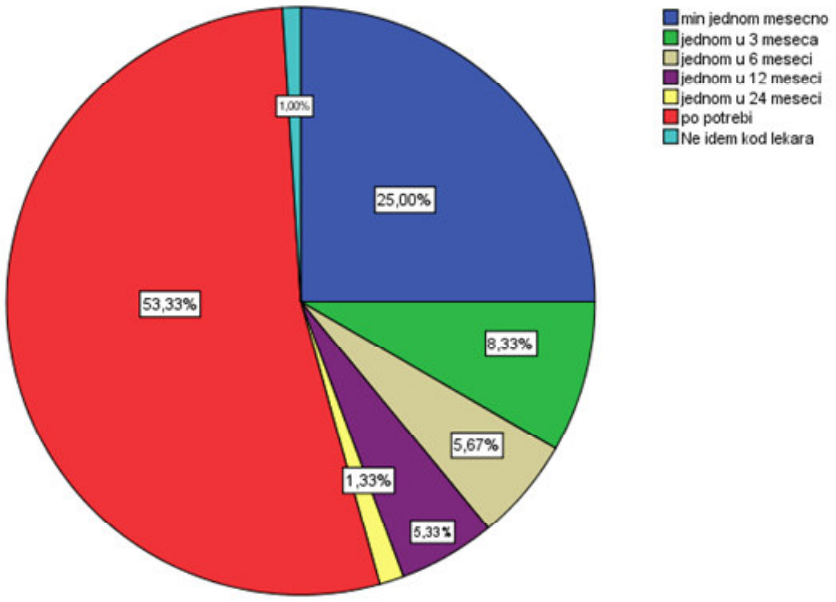
15% ispitanica ima u vlasništvu imanje a 12,67% ispitanica poseduje kuću na svoje ime. Nešto manji je broj onih koje poseduju stan (6,67%) i auto (5%).

II. POBOLJŠANJE ZDRAVLJA ŽENA I UNAPREĐIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U ZDRAVSTVENOJ POLITICI

Zdravstveni pregledi

Učestalost pregleda ispitanica	Učestalost	Procenat
Minimum jednom mesečno	75	25,0
Jednom u 3 meseca	25	8,3
Jednom u 6 meseci	17	5,7
Jednom u 12 meseci	16	5,3
Jednom u 24 meseci	4	1,3
Po potrebi	160	53,3
Ne idem kod lekara	3	1,0
Ukupno	300	100,0

Učestalost pregleda ispitanica

Podaci u vezi zdravlja žena govore da svaka druga žena na zdravstveni pregled ide po potrebi, 53,33% ispitanica. 25% ispitanica na zdravstvene preglede ide barem jednom mesečno.

Najčešće zdravstvene usluge ispitanica

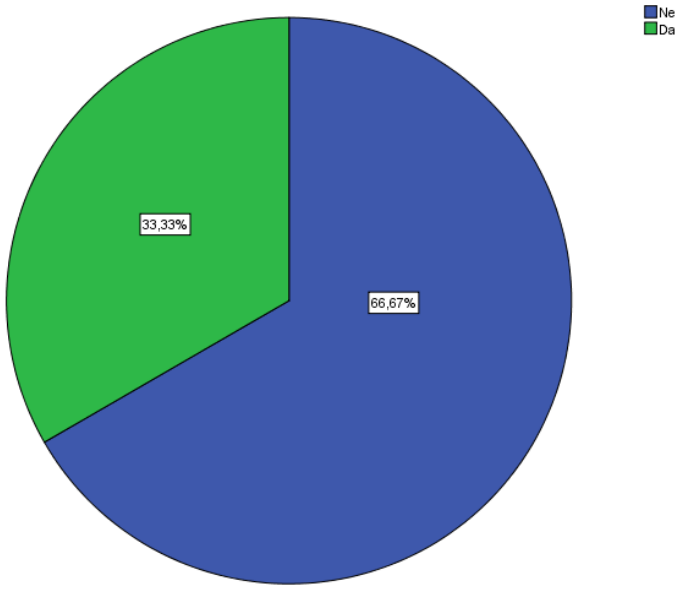
Najčešće zdravstvene usluge	Učestalost	Procenat
Lekar opšte prakse	246	63,57
Kardiolog	22	5,68
Ginekolog	48	12,4
Pedijatar	46	11,89
Internista	6	1,55
Stomatolog	2	0,5
Nefrolog	1	0,26
Onkolog	1	0,26
Neuropsihijatar	3	0,78
Oftamolog	5	1,29
Bez odgovora	7	1,81
Ukupno	387	100,0

Kao najčešće zdravstvene usluge, ispitanice navode usluge lekara opšte prakse (63,57%), što je posledica dostupnosti ovih usluga u seoskim sredinama. Samo 12,4% ispitanica izjavilo je da često ide na ginekološke preglede, što je takođe posledica dostupnosti ovakvih pregleda u seoskim sredinama, dok se procenat ostalih specijalističkih pregleda uglavnom kreće ispod 1%.

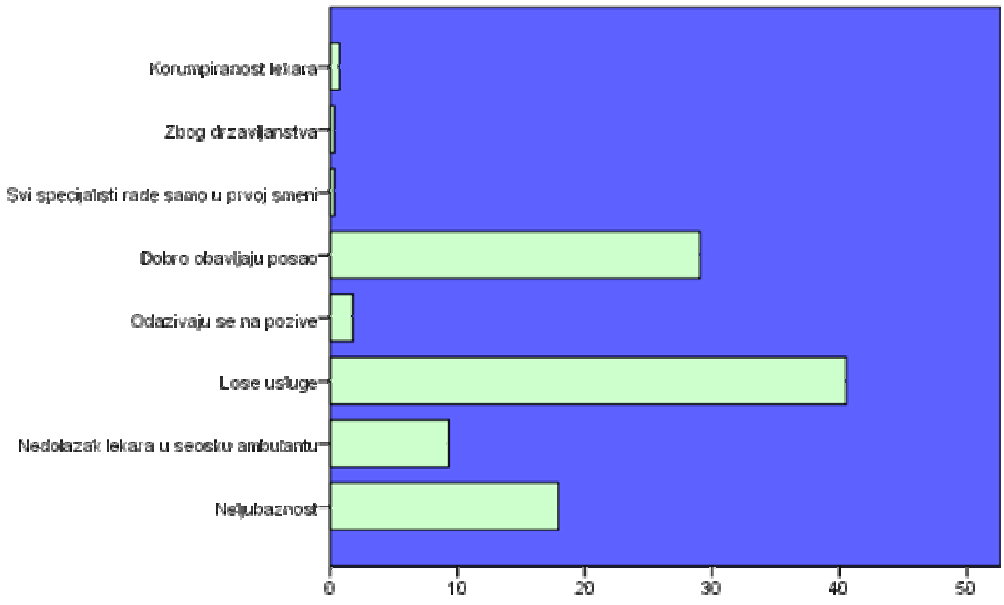
Učestalost zdravstvenih usluga ispitanica u zavisnosti od sredine	Sredina	
	Gradska %	Seoska %
Lekar opšte prakse	64,77	64,5
Kardiolog	4,55	6,14
Ginekolog	10,23	13,31
Pedijatar	17,05	10,58
Internista	0	2,05
Stomatolog	0	1,02
Nefrolog	0	0,34
Onkolog	0	0,34
Neuropsihijatar	2,27	0,34
Oftamolog	1,14	1,37
Ukupno	100,00	100,00

Zadovoljstvo ispitanica zdravstvenim uslugama

Dve trećine ispitanica nije zadovoljno zdravstvenim uslugama a kao najčešći razlog nezadovoljstva navode se loše usluge, neljubaznost lekara i nedolazak u seosku ambulantu. Ispitanice koje su zadovoljne zdravstvenim uslugama (33,33%) kažu da medicinski radnici dobro obavljaju svoj posao.

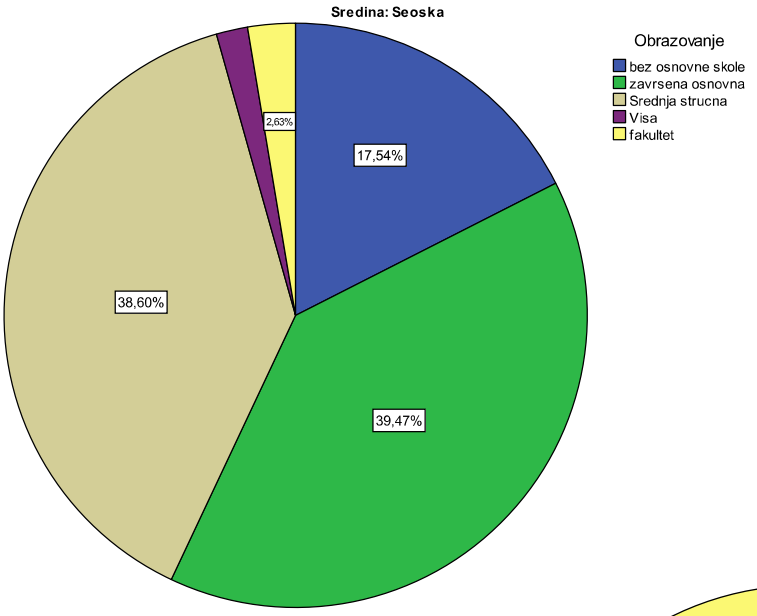

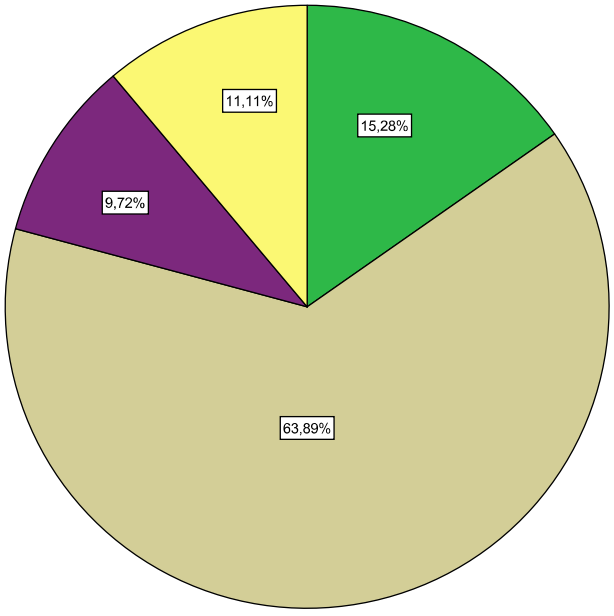
Razlozi zadovoljstva/nezadovoljstva ispitanica zdravstvenim uslugama

III. OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OBRAZOVANJU

Obrazovanje ispitanica	Učestalost	Procenat
Bez osnovne škole	40	13,3
Završena osnovna škola	101	33,7
Srednja stručna sprema	134	44,7
Viša škola	11	3,7
Visoko obrazovanje	14	4,7
Ukupno	300	100,0

Kada je reč o obrazovanju, seoske sredine opštine Majdanpek karakteriše izrazit problem niskog obrazovanja žena!

Čak 17,5% ispitanica nije završilo osnovnu školu! Kada se tome doda procenat onih koje imaju samo osnovnu školu, dobija se većina od 57% ispitanica koje imaju osnovno obrazovanje ili su bez škole.

Obrazovna struktura ispitanica u seoskim sredinama je takva da je samo 4,49% onih koje imaju više i visoko obrazovanje.

95,61% žena ima samo srednju školu ili niže obrazovanje.

U gradskim sredinama situacija je nešto povoljnija pa je najveći broj ispitanica sa završenom srednjom školom. Nema ispitanica koje nisu završile barem osnovnu školu.

Zainteresovanost ispitanica za dodatnom obukom u odnosu na sredinu

Zainteresovanost za dodatnom obukom	**Sredina**		**Ukupno**
	Gradska	Seoska	
Ne	26	76	102
Da	46	152	198

Potrebe za dodatnom obukom u odnosu na godine starosti i sredinu ispitanica

Podaci u vezi potreba za dodatnom obukom variraju u zavisnosti od starosti ispitanica i sredine iz koje dolaze. Ispitanice iz gradske sredine mlađe od 30 godina zainteresovane su za engleski jezik i kozmetičarski zanat, dok su u seoskim sredinama ispitanice te starosne dobi zainteresovane za poznavanje rada na računaru i kozmetičarski/frizerski zanat i upravljanje vozilom.

Kod ispitanica iz gradskih sredina starijih od 30 godina zainteresovanost za dodatnu obuku ide u smeru marketinga, upravljanja firmom i engleskog jezika dok je u seoskim sredinama zainteresovanost veća za proizvodnju eko-hrane, preduzetništvo i zanat (šivenje).

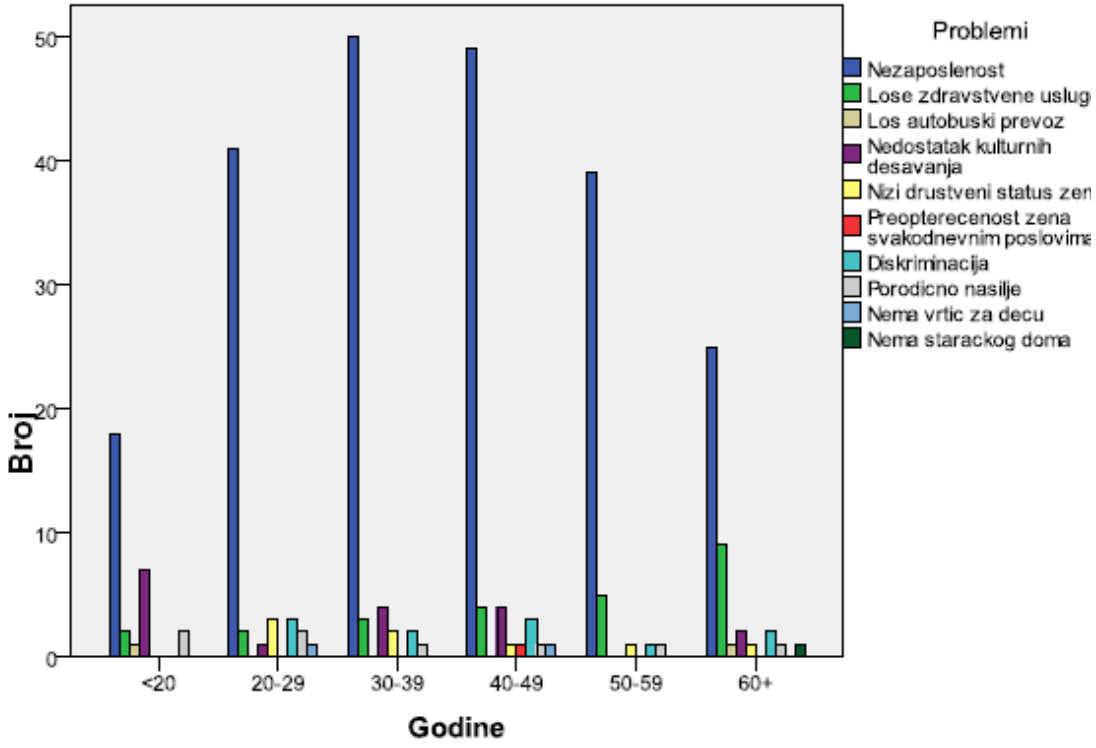
Vrsta obuke	Godine <20		20-29		30-39		40-49		50-59		60+	
	Grad	Selo	Grad	Selo	Grad	Selo	Grad	Selo	Grad	Selo	Grad	Selo
Marketing	2	4	6	3	5	2	1	2	1	2	-	-
Zadrugarstvo	1	-	1	3	-	4	-	4	-	2	-	-
Obuka za preduzetništvo	3	2	-	6	2	8	3	10	2	3	-	-
Kompjuteri	4	10	12	11	3	10	1	10	-	1	-	-
Vožnja	1	10	3	6	1	7	-	4	1	-	-	-
Računovodstvo	-	3	2	6	1	4	3	6	2	3	-	-
Biznis organizacija	3	3	1	7	2	5	4	5	1	11	-	-
Eko proizvodnja hrane	-	-	2	7	-	13	2	13	-	5	-	2
Šivenje	1	1	1	3	-	13	-	16	-	1	-	1
Frizerski zanat	4	6	2	10	1	13	1	7	-	2	-	1
Kozmetičarski zanat	5	5	3	12	4	2	1	-	1	-	-	-
Engleski jezik	6	8	10	7	3	5	4	7	1	-	-	-
Upravljanje farmom	-	-	-	2	3	7	-	6	1	4	-	2

IV. PREVENCIJA I SUZBIJANJE SVIH VIDOVA NASILJA NAD ŽENAMA I OBEZBEĐIVANJE SVEOBUHVATNOG SISTEMA ZAŠTITE ZA ŽENE ŽRTVE NASILJA

Niži društveni status žena, nasilje u porodici i diskriminaciju prepoznaju žene svih dobi, pri čemu ove probleme u većoj meri prepoznaju mlade ispitanice.

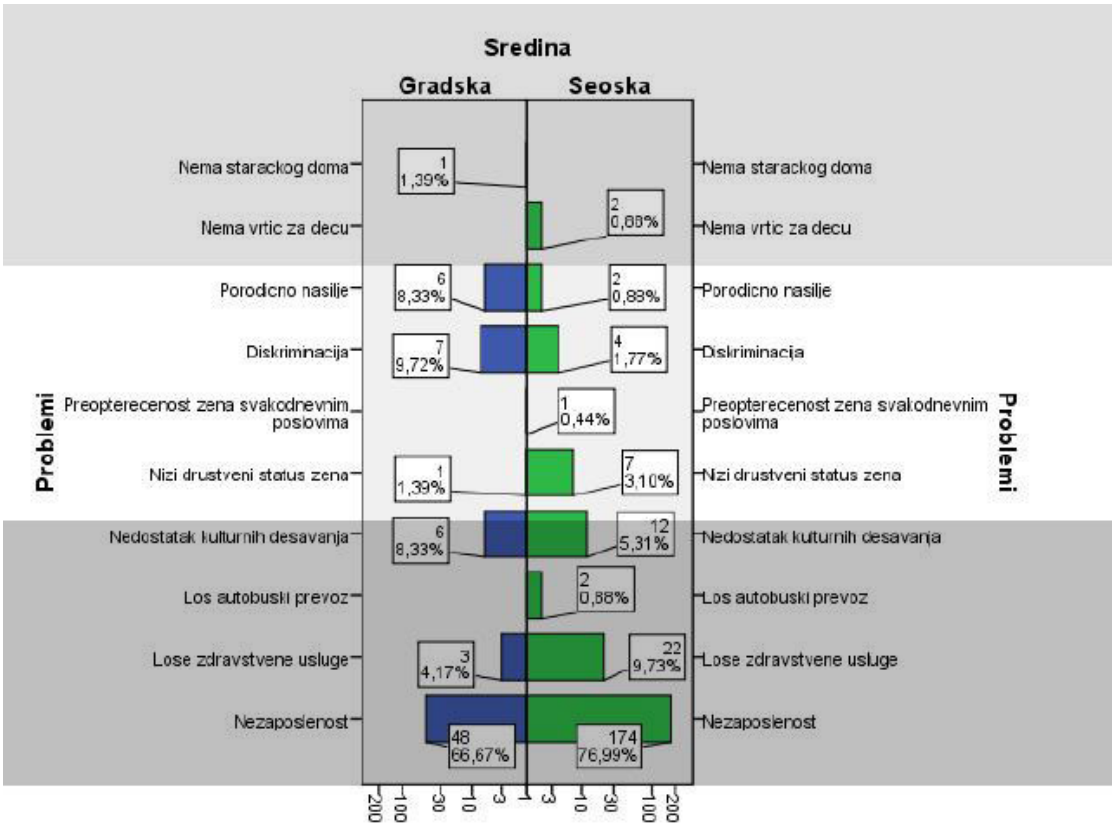
Kada se najveći problemi posmatraju iz perspektive bračnog statusa ispitanica, problemi ostaju isti.

Međutim, žene u braku ističu i niži društveni status, diskriminaciju i porodično nasilje kao važne probleme.

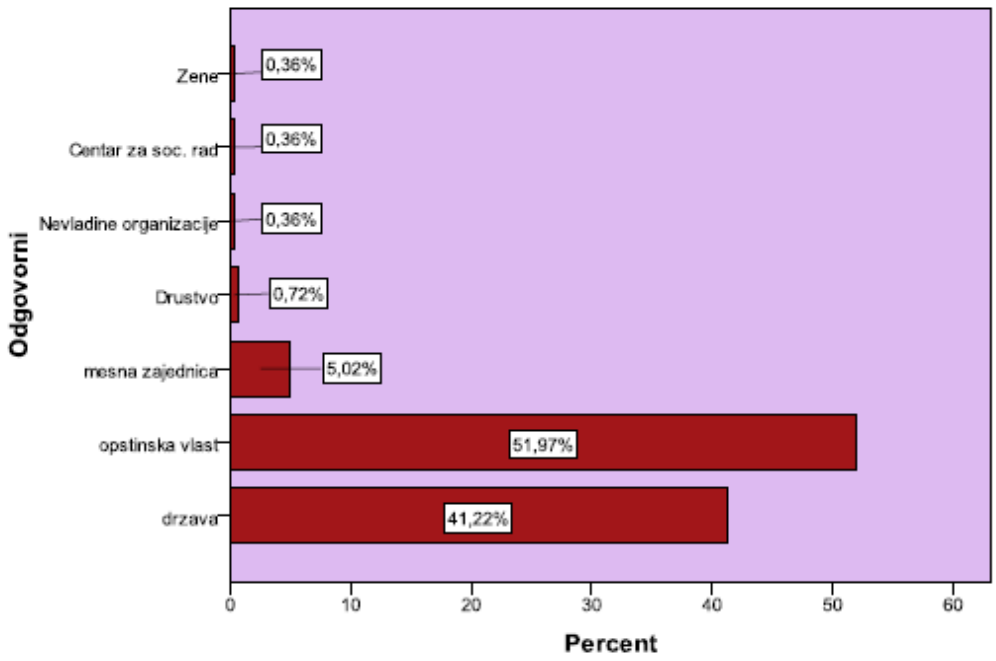

Osim nezaposlenosti, u seoskim sredinama najveći problemi su loše zdravstvene usluge, nedostatak kulturnih dešavanja ali i niži društveni status žena i diskriminacija. U gradskim sredinama to su diskriminacija, porodično nasilje i nedostatak kulturnih dešavanja.

Zanimljivo je da problem porodičnog nasilja prijavljuju žene mlađe dobi (od 20 do 29 godina) i devojke mlađe od 20 godina.

Na pitanje ko je odgovoran za rešavanje problema žena, najveći broj ispitanica odgovorilo je da je to opštinska vlast (51,97%), zatim država (41,22%) i mesna zajednica 5%.

V. POVEĆANJE UČEŠĆA ŽENA U PROCESIMA ODLUČIVANJA I OSTVARIVANJE RAVNOPRAVNOSTI POLOVA

Pregledom podataka o zastupljenosti žena i muškaraca na mestima odlučivanja u lokalnoj samoupravi, javnim preduzećima i ustanovama kao i u MZ odnosno tamo gde lokalna samouprava ima uticaja na procese imenovanja/izbora u opštini Majdanpek, žene su u nedovoljnoj meri zastupljene a naročito u izvršnoj vlasti, odnosno u Opštinskom veću gde se kreiraju politike i programi koji imaju uticaj na svakodnevni život gradana. Velika zastupljenost žena beleži se u organima opštinske uprave gde je na mestu načelnice opštinske uprave, kao i na mestima šefova u tri od četiri odeljenja žena.

Kada su u pitanju mesta u upravnim odborima, na ukupno 79 mesta raspoređeno je 33% žena (24 clanice UO). Kada su u pitanju mesta predsednika UO, od ukupno 11 Upravnih odbora za koje su prikupljeni podaci, žene su predsednice UO u dva slučaja, i to kada je u pitanju Javno stambeno preduzece i Muzej.

Kada su u pitanju konkretna radna mesta, samo u dve ustanove od deset, Centru za socijalni rad i Turističkoj organizaciji Majdanpeka, na mestima direktora su žene.

Od 161 člana Saveta MZ, samo je 8 žena, što je svega 4,9%.
Na mestu predsednika MZ nema niti jedna žena.

Nedovoljna je zastupljenost među odbornicima, gde čak 4 političke partije nemaju niti jednu ženu, iako su na kandidatskim listama imali svi i preko 30%.

Pitanja od značaja za svakodnevni život u lokalnoj zajednici podjednako su značajna i za muškarce i žene, te je važno da se one ravnopravno ukljuce i daju svoj doprinos pri kreiranju i usvajanju kao i sprovodenju lokalnih razvojnih politika i programa.

Predsednik opštine i Opštinsko veće

Opštinsko veće ima 11 članova, od čega je samo jedna članica. Na mestu pomoćnika i zamenika predsednika opštine nalaze se dve žene.

Predsednik opštine i opštinsko veće	**Ukupno**	**M**	**Ž**	**%**
Predsednik/ca opštine	1	1	0	0%
Zamenik/ca predsednika opštine	1	0	1	100%
Pomoćnik/ca predsednika opštine	1	0	1	100%
Članovi/ce opštinskog veća	11	10	1	9,10%

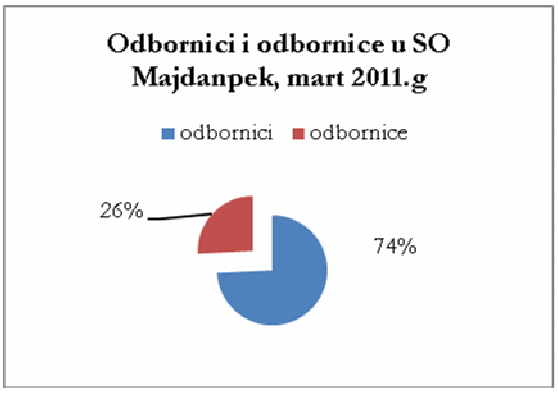
Izvor: Opština Majdanpek, mart 2011.g

Skupština opštine

Skupština opštine Majdanpek ima 31 odbornika, od čega odbornicima pripadaju 23 mesta ili 74%, a odbornicama 8 mesta ili 24%. Skupština opštine ima i jednu potpredsednicu i jednu zamenicu predsednika SO.

Skupština opštine	Ukupno	M	Ž	%
Skupština opštine predsednik/ca	1	1	0	0%
Zamenik/ca predsednika opštine	1	0	1	100%
Skupština opštine, potpredsednici/ca	1	0	1	100%
Sekretar skupštine	1	1	0	0%
Odbornici	**31**	**23**	**8**	**26%**

Izvor: Opština Majdanpek, 2011.g.

U Skupštini opštine odbornici predstavljaju 7 različitih političkih partija ali svega 4 stranke imaju i žene u svojim timovima. I to ispred DS-a 4 odbornice, ispred SRS-a 2 odbornice, ispred Pokreta za Majdanpek i Nove Srbije jedna odbornica i ispred G17 plus jedna odbornica.

Socijalistička partija Srbije, DSS, SPO i Ujedinjeni Vlasi Srbije nemaju niti jednu ženu u svom timu.

Kada su u pitanju Komisije, žene čine 80% članova Komisije za rodnu ravnopravnost, 25% članova Komisije za kadrovska pitanja, odlikovanja i druga javna priznanja, 50% članova Komisije za mandatno imunitetska pitanja, Administrativne komisije i Komisije za otuđenje i davanje u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini, kao i 40% članova Komisije za otuđenje i davanje u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini.

Komisije, članovi/ice	Ukupno	M	Ž	%
Komisija za ravnopravnost polova	5	1	4	80%
Komisija za kadrovska pitanja, odlikovanja, i druga javna priznanja	4	3	1	25%
Mandatno imunitetska pitanja	4	2	2	50%
Administrativna komisija	4	2	2	50%
Komisija za otuđenje i davanje u zakup građevinskog zemljišta u javnoj svojini	6	3	3	50%
Komisija za utvrđivanje tržišne vrednosti građevinskog zemljišta u javnoj svojini	5	3	2	40%

Opštinska uprava

U opštinskoj upravi situacija je drugačija. Žene su na čelu tri odeljenja (odeljenje za finansije, budžet i trezor; odeljenje za privredu i opšte delatnosti; odeljenje za stručne organe opštine). Takođe, načelnica opštinske uprave je žena. Ukupan broj žena zaposlenih u upravi iznosi 60%, i 40% muškaraca.

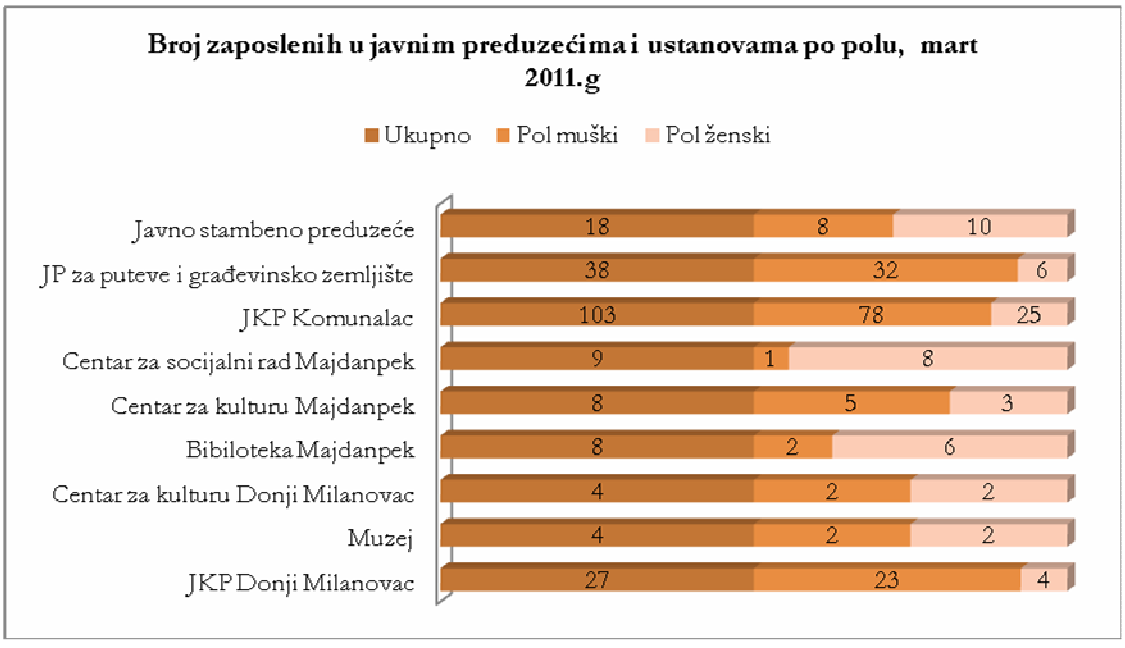
Opštinska uprava	Ukupno	M	Ž	%
Načelnik/ca opštinske uprave	1	0	1	100%
Šef/ica odeljenja za finansije, budžet i trezor	1	0	1	100%
Šef/ica odeljenja za privredu i opšte delatnosti	1	0	1	100%
Šef/ica stručnih organa opštine	1	1	0	0%
Šef/ica odeljenja za urbanizam, građevinarstvo i stambeno-komunalne poslove	1	0	1	100%
Ukupan broj zaposlenih u opš. upravi	83	33	50	60%

Izvor: Opština Majdanpek, mart 2011.g

Javna preduzeća i ustanove

Javna preduzeća i ustanove ukupno imaju 219 zaposlenih. Muškarci čine 70% zaposlenih.

Žene su zaposlene u većem broju u Centru za socijalni rad, Biblioteci Majdanpek i u Javnom stambenom preduzeću. U muzeju i Centru za kulturu Donji Milanovac taj broj je izjednačen, dok u ostalim preduzećima i ustanovama muškarci su više zastupljeni.

Upravni odbori

Kada su u pitanju mesta u upravnim odborima, na ukupno 79 mesta raporeĎeno je 33% žena (24 članice UO). JKP Donji Milanovac nema niti jednu ženu članicu UO. Veća zastupljenost žena u UO prisustna je u Muzeju, Centru za socijalni rad Majdanpek, u Biblioteci je zastupljenost podjednaka, dok su u svim ostalim žene malo manje zastupljene.

Upravni odbori	**Ukupno članova UO**	**M**	**Ž**	**% Ž**	**Predsednici UO**
JKP Donji Milanovac	9	9	0	0%	M
Muzej	5	2	3	60%	Ž
Centar za kulturu Donji Milanovac	7	4	3	43%	M
Bibiloteka Majdanpek	4	2	2	50%	M
Centar za kulturu Majdanpek	9	6	3	33%	M
Centar za socijalni rad Majdanpek	5	2	3	60%	M
JKP Komunalac	9	7	2	22%	M
JP za puteve i graĎevinsko zemljište	9	6	3	33%	M
Javno stambeno preduzeće	6	4	2	33%	Ž
Dom zdravlja	5	3	2	40%	M
Turistička organizacija	5	4	1	20%	M

Izvor: Opština Majdanpek, mart 2011.g

Kada su u pitanju mesta predsednika UO, od ukupno 11 Upravnih odbora za koje su prikupljeni podaci, žene su predsednice UO u dva slučaja, i to kada je u pitanju Javno stambeno preduzeće i Muzej.

Predsednici UO	**Ukupan broj**	**M**	**Ž**	**% Ž**
	11	9	2	18%

Izvor: Opština Majdanpek, mart 2011.g

Saveti mesnih zajednica

Mesne zajednice, a naročito seoske značajne su jer su najbliže svakodnevnom životu, uočavanju konkretnih problema sa kojima se stanovništvo suočava, kao i sa aspekta informisanja. Od 161 člana Saveta MZ, samo je 8 žena, što je svega 4,9%. Na mestu predsednika MZ nema niti jedna žena.

Naziv MZ	**Broj članova Saveta MZ**	**Broj članova M**	**Broj članica Ž**	**Predsednik/ca**
Majdanpek	15	13	2	M
Donji Milanovac	11	9	2	M
Leskovo	11	11	0	M
Debeli Lug	9	9	0	M
Crnajka	11	11	0	M
Rudna Glava	11	10	1	M
Jasikovo	11	11	0	M
Golubinje	13	12	1	M
Miroč	11	11	0	M
Boljetin	9	9	0	M
Klokočevac*	10	10	0	M
Vlaole	13			M
Mosna**	11	9	3	M
Topolnica	15	15	0	M
*ima 10 članova, 1 član je preminuo				
**11 članova sa Sekretarom				

Izvor: Opština Majdanpek, mart 2011.g

LOKALNI AKCIONI PLAN

ZA UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OPŠTINI MAJDANPEK 2012-2016

I. POBOLJŠANJE EKONOMSKOG POLOŽAJA ŽENA

CILJ	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI	INDIKATORI	ROK	IZVOR FINANSIRANJA
Ravnopravni pristup žena i muškaraca ekonomskim resursima i stvaranje jednakih mogućnosti za njihovo korišćenje	**1.1** Sprovođenje programa Nacionalne službe za zapošljavanje	Nacionalana služba za zapošljavanje	Broj polaznica na programima	2012 - 2016	Budžet opštine Majdanpek, Budžet Republike Srbije
	1.2 Donošenje LAP-a za zapošljavanje	Lokalna samouprava	Usvojen plan	2012	Nisu potrebna posebna sredstva
	1.3 Formiranje baze podataka o ženskom preduzetništvu u cilju podsticanja preduzetništva kod devojaka, mladih žena,samohranih majki, žena sa seoskog područja, žena sa invaliditetom;	Nacionalana služba za zapošljavanje, Centar za socijalni rad, NVO	- Održani seminari - Obeležen Međunarodni dan žena preduzetnica - Štampanje uputstava za lakše započinjanje preduzetvištva	2012 - 2014	Budžet opštine Majdanpek
	1.4 Vođenje statistike i pomoć u rešavanju radnih sporova u kojima su pretežno zainteresovane stranke žene	Osnovni sud Negotin, UG „Resurs centar“, Pravna klinika Univerziteta UNION	- Publikacija - Broj sporova - Broj pruženih pravnih saveta	2012 - 2013	Sredstva USAID-a, projekat „Atraktivno radno mesto za sve“.

II. POBOLJŠANJE ZDRAVLJA ŽENA I UNAPREĐIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U ZDRAVSTVENOJ POLITICI

CILJ	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI	INDIKATORI	ROK	IZVOR FINANSIRANJA
Zaštita i unapređenje zdravlja žena	**2.1** Edukacija žena u seoskim domaćinstvima o merama zdravstvene zaštite	Lokalna samouprava, Dom zdravlja, mediji, Mesne zajednice, udruženja građana	- Broj sprovedenih edukacija - Broj edukovanih žena	2012 / kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	2.2 Organizovani mamografski i ginekološki pregledi za žene (posebno za rizične grupe)	Lokalna samouprava, Dom zdravlja, mediji, Mesne zajednice	- Dostupnost zdravstvenih usluga u seoskim sredinama - Otvorena savetovališta - Broj pregledanih žena	2012 / kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek
	2.3 Organizovati kampanju povodom Međunarodnog dana zdravlja 7. aprila u cilju upoznavanja sa pravima pacijenata, posebno informisanje o primarnoj zdravstvenoj zaštiti na selu	Komisija za rodnu ravnopravnost, Dom zdravlja	-Organizovana kampanja -Održane tribune na seoskom području	2012 / kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	2.4 Edukacija učenika/ca i studenata/kinja na temu reproduktivnog zdravlja	Dom zdravlja, Kancelarija za mlade, škole, đački parlamenti, udruženja građana	- Održane radionice, - predavanja, - broj obuhvaćenih polaznika/ca, - Štampanje propagandnog materijala	2012 - 2014	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora

III. OSTVARIVANJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI U OBRAZOVANJU

CILJ	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI	INDIKATORI	ROK	IZVOR FINANSIRANJA
Postizanje ravnopravnosti polova u oblasti obrazovanja	**3.1** Tribine po mesnim zajednicama sa ciljem edukovanja žena o njihovim pravima i prednostima koje pruža obrazovanje	Lokalna samouprava, mediji, Mesne zajednice, Komisija za rodnu ravnopravnost, udruženja građana	- Broj održanih tribina - Broj učesnika	2013-2015	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	3.2 Organizovanje seminara radi prevazilaženja rodnih stereotipa prilikom izbora profesionalne orijentacije i zanimanja	Lokalna samouprava, Komisija za rodnu ravnopravnost, mediji, Mesne zajednice	- Broj održanih seminara - Broj učesnika	2013-2015	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	3.3 Organizovanje večernjih škola u već postojećim institucijama , organizovanjem nastavnika koji imaju manjak fonda časova	Lokalna samouprava, škole, mediji	-Broj polaznica	2012-2014	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	3.4 Izrada kodeksa ponašanja prema standardima rodne ravnopravnosti	Lokalna samouprava, škole, udruženja građana	- Izrađen kodeks	2013	Budžet opštine Majdanpek
	3.5 Obezbeđivanje programa stipendiranja	Lokalna samouprava, škole	- Broj stipendija	2013-2014	Budžet opštine Majdanpek
	3.6 Organizovati i sprovesti najmanje jednom godišnje osposobljavanje za korišćenje informacionih tehnologija, za žene, a posebno za žene na selu	Lokalna samouprava, Komisija za rodnu ravnopravnost, udruženja građana	-Broj održanih obuka -Broj polaznica -Uručeni sertfikati	2012-2016	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora

IV. PREVENCIJA I SUZBIJANJE SVIH VIDOVA NASILJA NAD ŽENAMA I OBEZBEĐIVANJE SVEOBUHVATNOG SISTEMA ZAŠTITE ZA ŽENE ŽRTVE NASILJA

CILJ	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI	INDIKATORI	ROK	IZVOR FINANSIRANJA
Eliminisanje svih oblika nasilja nad ženama i devojčicama	**4.1** Stvaranje mobilnih timova sastavljenih od osoba zaposlenih u institucijama koje pružaju usluge žrtvama nasilja na lokalnom nivou	Lokalna samouprava, Dom zdravlja, Centar za socijalni rad, Policijska stanica, udruženja građana	- Broj intervencija	kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	4.2 Formiranje SOS linije i institucionalizacija iste	Lokalna samouprava, Dom zdravlja, Centar za socijalni rad, udruženja građana	- Broj prijava	kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	4.3 Sprovođenje redovnog obaveštavanja javnosti o sistemu zaštite žena radi informisanosti žena o njihovim pravima i uspostavljanja poverenja u institucije zaštite	Komisija za rodnu ravnopravnost, Centar za socijalni rad, mediji, udruženja građana	-Organizovana kampanja -Održane tribune na seoskom području - Broj emisija na lokalnim medijima	kontinuirano	Budžet opštine Majdanpek
	4.4 Organizovati najmanje jednom godišnje predavanja o nenasilnoj komunikaciji za đake osnovnih i srednjih škola	Dom zdravlja, Kancelarija za mlade, škole, đački parlamenti, udruženja građana	-Održane radionice/predavanja - broj obuhvaćenih polaznikaca - Štampanje propagandnog Materijala	2012 - 2015	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	4.5 Stvoriti uslove i pripremiti se za organizovanje besplatne pravne i psihološke pomoći za žrtve nasilja u porodici	Lokalna samouprava, Centar za socijalni rad, mediji, udruženja građana	- Broj žena koje su zatražile stručnu pomoć	2012-2015	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora

V. POVEĆANJE UČEŠĆA ŽENA U PROCESIMA ODLUČIVANJA I OSTVARIVANJE RAVNOPRAVNOSTI POLOVA

CILJ	AKTIVNOSTI	NOSIOCI AKTIVNOSTI	INDIKATORI	ROK	IZVOR FINANSIRANJA
Ravnopravno učešće žena i muškaraca na svim nivoima odlučivanja	**5.1** Uraditi predlog izmena Poslovnika skupštine opštine i Statuta mesnih zajednica u vezi sa izborom zamenika/ca koji treba da je suprotnog pola od predsednika/ce a u slučaju izbora više podpredsedavajućih kriterijum 30 % manje zastupljenog pola treba biti ispoštovan. Isti kriterijum treba biti ispoštovan i u izboru opštinskih veća i odbora.	Lokalna samouprava, Mesne zajednice	- Broj predloženih izmena. - Broj prihvaćenih izmena.	2012	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	5.2 Izrada smernica za političke stranke, sindikate i udruženja poslodavaca za izradu plana delovanja i posebnih mera za podsticanje i unapređenje ravnomerne zastupljenosti žena i muškaraca u organima stranke, i prilikom kandidovanja za izbore odbornika, kao i za izbore u sindikatima i udruženjima poslodavaca	Odbori političkih stranaka, udruženja poslodavaca, sindikati	- Postojanje planova delovanja i posebnih mera za podsticanje i unapređenje ravnomerne zastupljenosti žena i muškaraca u organima politčkih stranaka, sindikata i sindikalnih udruženja	2012-2013	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	5.3 Održavanje seminara o smernicama za donosioce odluka u političkim strankama, sindikatima, udruženjima poslodavaca i smernicama za izradu plana delovanja	Komisija za rodnu ravnopravnost, Odbori političkih stranaka,udruženja poslodavaca, sindikati, NVO	- Održana tri seminara u obe gradske sredine	2012-2014	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora

	5.4 Održavanje seminara za žene iz političkih stranaka u vezi smernica za donosioce odluka i smernica za izradu plana delovanja	Komisija za rodnu ravnopravnost, Forumi žena u političkim strankama sindikati, NVO	- Broj održanih seminara. - Broj žena u izvršnim organima političkih stranaka.	2012 - 2014	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	5.5 Sprovesti istraživanje sa ciljem utvrđivanja podataka o ženama iz dvostruko diskriminisanih grupa (koliko ih ima, gde žive, socijalna karta i sl.)	Komisija za rodnu ravnopravnost, Mesne zajednice, Centar za socijalni rad, udruženja građana.	- Sprovedeno istraživanje i urađen dokument	2012	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora
	5.6. Unaprediti kapacitete opštinske Komisije za ravnopravnost polova za adekvatno rešavanje problema rodne neravnopravnosti	Komisija za rodnu ravnopravnost, udruženja grđana.	Broj obuka, Odluka o izmenama i dopunama Odluke o formiranju Komisije za ravnopravnost polova.	2012	Budžet opštine Majdanpek, sredstva donatora

